

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru z pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstiee, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejmejo do srede opoldne.

Štev. 11.

V Mariboru, dne 15. marca 1900.

Tečaj XXXIV.

Slovenske želje in pritožbe.

Govor dr. Lav. Gregoreca v drž. zboru 2. marca 1900.

(Konec.)

Če kje, je ravno na Koroškem in Štajerskem treba braniti slovensko manjšino proti nasilstvu nemških većin. Vlada je obljubila, da bode svoj čas predložila nasvete glede jezikovnega vprašanja. Ali v dež. zboru praškem ali brnskem ali v tej visoki zbornici, o tem se ni izrazila. Upam, da bode vlada te načrte predložila državnemu zboru. Toda kakor hitro to stori, bodo Poljaki, Čehi in morebiti tudi Hrvati naenkrat začeli dvomiti, ali ima državni zbor pravico določevati jezikovne zakone za posamezne dežele. Zato je veliko vprašanje, ali bi bil v tej zbornici splošen jezikovni zakon tudi sprejet ali ne. Nasprotno pa bi se gotovo vsprejel zakon v varstvo narodnih manjšin, posebno še, če bi se določil za posamezne dežele. V ta namen je »Slovanska krščansko-narodna zveza« dne 16. grudna m. l. predložila dotičen načrt zakona. Ta načrt je tiskan in tako splošen, da se more prirojiti za vsako deželo. Ako ta predlog pride v obravnavo, bomo Slovenci pazljivi učenci Nemcev na Češkem in Moravskem. Kar Nemci na Češkem in Moravskem zahtevajo za se, to je menda pravično in potrebno tudi za nas na Koroškem in Štajerskem. (Tako je!) Zahtevali bomo:

1. V slovenskih krajih na Koroškem in Štajerskem mora slovenski jezik v šoli, uradu in javnem življenju biti popolnoma ravnopraven z nemškim.

2. Pri deželnih vladah v Celovcu in Gradcu se morata ustanoviti slovenska oddelka, ali pa v Mariboru poseben oddelek cesarskega namestništva za Spodnji Štajar.

3. Na mesto kmetijske družbe zahtevamo deželni kulturni svet z nemškim in slovenskim oddelkom.

4. Za slovenske sodne okraje na Koroškem in Štajerskem zahtevamo nadsodišče v Ljubljani.

5. Za Slovence na Koroškem in Štajerskem zahtevamo slovenske ljudske šole. V ta namen naj se razredi deželni šolski svet v dva oddelka s posameznimi deželnimi in okrajnimi šolskimi nadzorniki.

6. Dalje želimo zakonitih določeb za šole manjšin.

7. Slovensko vseučilišče v Ljubljani, premembo deželnega reda in deželnega volilnega reda ter ustanovitev narodnih skupin s pravico ugovaranja, da se s tem zabrani lahkomišeljno zakonodajstvo v škodo narodnih manjšin. (Posl. Resel: Da se ne vpelje splošna, neposredna in tajna volilna pravica!) Malo potrpite, gospod tovariši!

To so, gospoda moja, naše narodno-polit. zahteve, ki bomo jih mi Štajarci in Korošci stavili po vzgledu čeških Nemcev, ako se bo kdaj v tej zbornici obravnavalo o zakonu v varstvo narodnih manjšin.

Dovolite še mi sedaj eno vprašanje: Kaj pa se naj zgodi, ako zbornica ne sklene jezikovnega zakona za vso državo? Ponesrečil se je potem zadnji poskus. Razmere se ne bodo zboljšale, ako vlada razpusti državni

zbor in razpiše nove volitve na podlagi sedanjega volilnega reda, ker pridejo v zbornico še radikalnejši življi.

Bilo bi najbolje, da se ustava vsaj nekoliko predrugači, kakor je to že pred 25 leti nasvetoval priznani nemškoliberalni vodja, dr. Rechbauer. V gosposko zbornico naj se odposljejo tudi odposlanci dež. zborov. Za poslansko zbornico pa naj se vpelje splošna, neposredna in tajna volilna pravica. (Dobro!) Tako bi bilo morda najbolje, kakor kaže vzgled v Nemčiji.

Mislim, da bi taka poslanska zbornica preje rešila jezikovno vprašanje na podlagi enakopravnosti in se potem lotila važnih in nujnih gospodarskih ter socijalno političnih vprašanj.

Tako bi se Avstrija pomladila in prerodila in bi mogla klicati svojim sovražnikom: Austria erit in orbe ultima! (Živahna pohvala.)

Politični ogled.

Vojaško vlado nameravajo upeljati v Avstriji, tako se je govorilo, ko so Mladočehi v držav. zboru pretili, da bodo preprečili z obstrukcijo tudi zakon o nabiranju vojaških novincih. Sedaj ko so Mladočehi ta predlog izločili iz obstrukcije, so glasovi utihnili. Vendar je ta nakana osupnila vse avstrijske Slovence. Ko so Nemci obstruirali na divji način, se niso slišale take pretnje, ampak ugodilo se je nazadnje celo njihovim željam. Sedaj pa ko so Slovani-Čehi začeli ob-

Listek.

Ob šestdesetletnici profesorja dr. Kreka.

Napisal prof. Fr. Ulešič.

Dne 8. sušca je obhajal v Gradcu svojo šestdesetletnico vseučilišni profesor dr. Krek; ob tej priliki so mu podarili hvaležni slušatelji album s fotografijami in podpisi vseh onih, ki so kdaj slušali njegovo učeno in rodoljubno besedo; in teh ni malo; kajti većina slovenskih profesorjev, ki poučujejo dandanašnji po gimnazijah in drugih srednjih šolah, se šteje med njegove učence.

Kdor doseže tako visoko mesto, kakor je stolica vseučilišnega profesorja, ta pogosto zabi preproste bajte, v kateri se je rodil, zabi bede, ki teži rojake v ozkih razmerah vsakdanjega življenja, ter goji le visoko učenost.

Prof. Krek je ostal zvest svojemu rojstvu, vnet Slovenec in Slovan, ki je vselej z besedo in dejanjem podpiral težnje svojega naroda.

Ideal slovanski sta mu sv. Ciril in Metod, slovanska apostola, ki sta družila vero z narodnostjo ter nam tako položila podlago prave

zveličavne omike; samo nam Slovencem? o ne, njih trud je obrodil obilne sadove vsem Slovanom.

Z živim prepričanjem je profesor Krek svojim slušateljem razlagal, kako sta sv. Ciril in Metod delovala po tako zvani Panoniji, to je po deželi, ki se razprostira od Maribora in Ptuja dalje na izhod čez Slovenske gorice in Ogrsko do Donave; z vso vnemo je dokazoval, da sta sveta brata govorila baš jezik, ki se je pred tisoč leti govoril po vinorodnih ljutomerskih gorica in po Ogrskem — o krasna moja ljutomerska in radgonska domovina, ali ne boš čuvala svojega jezika, ki so ga posvetili prvi žarki našega krščanstva?

Istih mi dragih Slovenskih goric prava dušna hrana si ti, vrli «Slovenski Gospodar»; kakor govori profesor Krek že nad trideset let le z vnetim navdušenjem o «Slovenskih gorica», ki še zdaj slišijo jezik sv. Cirila in Metoda, tako kličeš, budiš in vabiš tudi ti moje rojake k zastavi zdravega slovenstva in slovanstva še več nego trideset let; zato se mi zdi spodobno, da se spominjaš Krekove slave; pokloni mu v dar te malenkosti, ki sem jih nabral v prostih urah na vrtu njemu in tebi in meni mile domovine panonske!

Če ljudstvo ne razume, kake daljše, zlasti tuje besede, jo malo izpremeni, da postane podobna drugim znanim besedam in

si jo tako po svoje raztolmači; temu se pravi ljudska etimologija.

«O ti preljudi sv. Lenart! zakaj si mu pa zopet hruške prinesel!» tako pravijo o tistem, ki se ga je lotila — lenoba; ne vem sicer, zakaj da so hruške znak lenobe, a da Lenart pošilja lenobo, to se mi vidi jasno, kdo je len, če ne Len-art! sicer se dandanašnji ne pravi več «len», ampak «manj», toda kdo priča, da te besede tudi nekaj ni bilo?

Komur Lenart vedno hruške nosi, ta žanje ob Nikolovem t. j. nikoli; da je «nikoli» postal praznik, zato se ima menda zahvaliti sv. Nikolaju, ki pa se zdaj le zove «Mikloš».

Lenart in Nikol' ne šivata čevljev, zato bo njih varovanec kmalu vsaj na eno nogo bos in bo moral iti k Negovi; tam naj premišljuje, v kaki zvezi je ena noga z Negovo; Bog ve, če mu bližnji sv. Benedikt (lat. blagoslovljenec) da kaj svojega blagoslova, češ, zakaj pa si mi pokvaril ime v Bedenik? beden nima z menoj nič opraviti.

V Hujčeje ne bomo hodili, ker je že onkraj Drave, sicer pa poznajo tam le Hoče, če je tudi hojčja dovolj blizu; Kanglica nam je bliže; iz Kamnice se je naredila Kamlica, kakor iz Jamne Jamla, iz Kamlice

štruirati, sedaj nam pretijo naenkrat z generali! Ali se s Slovani sme drugače ravnati kakor z Nemci?

Cesar je pomilostil vse moravske Čehe, ki so bili obsojeni v ječo, ker so dali duška svoji nevolji, ko so se odpravile Nemcem na ljubo češke jezikovne naredbe. Za njih pomilostenje se je najbolj potrudil poslanec — duhovnik dr. Stojan, ki je tudi ud slovanske krščansko-narodne zveze.

Stavka premogarjev. Število stavkujočih premogarjev na Moravskem in Češkem se zmanjšuje od dne do dne. Grozna beda sili delavce zopet k delu. Najkrepkejše se drže delavci v Moravski Ostrovici. Res žalostno, da se tudi sedaj še ne zgane vlada in z odločnim korakom ne konča nejednakega boja, v katerem se tisoče pridnih delavcev in njihovih rodbin bori z gladom in obupom.

Spravna pogajanja v Istri. Med italijanskimi in slovenskimi dež. poslanci isterskimi se bodo vršila pogajanja. Ako se ta pogajanja uspešno ne dosežejo, vlada baje razpusti dež. zbor isterski in bo po poročilu »Piccolovem« pri volitvah podpirala Slovane. Hm!?

Španija. Nasprotje med Aragonci in drugimi prebivalci Španije postaja čedalje večje. Kriva je temu nesrečna vojska z Ameriko, v kateri je zgubila Španija vsa prekmorska posestva. Dokler je imela Španija otok Kuba, dobivala je od njega čistega dobička 40 milijonov na leto. S tem se je pokrival državni primanjkljaj domovine. A sedaj rasejo doklade in v isti meri nezadovoljnost.

Irci o politiki angleške vlade. V angleški spodnji zbornici se vrši te dni razprava o letošnjem državnem proračunu in pa o vladnih predlogah, s katerimi namerava vlada uvesti nekaj novih davkov in zvišati nekatere carinske postavke. Vladne predloge je toplo zagovarjal zakladni minister Hicks-Bleach. Odločno pa je oporekal vladnim zahtevam Irec Healy, posebno je proti temu, da bi Irci morali donášati k troškom za vojsko, mej tem ko Irska niti jednega funta ni prejela za vojna naročila. Nemčija, Avstro-Ogerska, Severna Amerika in Brazilija imajo od vojske velike koristi, ker so se tam naročali za vojsko potrebni predmeti, domači irski narod pa niti beliča. To je seveda naravnost krivično, ker morajo Irci največ žrtvovati za nesrečno vojsko. — Anglija ravna z Irci, kakor Avstrija s Slovani.

Vojska v Južni Afriki. Angleški general Roberts prodira s svojimi četami proti

pa Kanglica, ki je žejnemu človeku tako — draga.

«Herdegata — plava hlača, danes pa me glava boli!» pravili so naši očetje, mi pa smo jih slišali in govorili za njimi, prav za prav kleli smo ogrski; Bog nam odpusti ta greh, saj nismo vedeli, kaj da govorimo; ogrski «ärdegata» pomeni — vrag te je dal, ördöga je bil madžarski paganski zlobni bog, ki se je izpremenil v hudiča («Slov. list» l. 1899, 30, 12.); slovenska duša pa si je besedo tako raztolmačila: herde-gata: hlača; «plava» pa je menda vzeta ogrskemu huzarju?

Prijatelj, ne kolni, «zvürčil» te je kdo (zuročil, prim. urok), moraš «vüvorke» v vodo namočiti, to vodo piti in se z njo umivati in proč bo «zvürčenje». Ali bi ti vüvorki (iz: ugorki) kaj pomagali, če bi beseda ne spominjala vürčenja?

Ti primeri kažejo, kako si duša preprostega človeka pripravi neprebavno snov besedi, da mu potem tekne kot domača hrana, oni pričajo o živi domišljiji našega ljudstva.

Velecenjeni gospod profesor! Vi ste se mnogo bavili z ljudsko dušo in ste tudi mene spodbudili, da se zanimam za njo.

Cvet našega čvrstega naroda, dijaštvo visokošolsko, Vas slavi danes, v soboto, dne 10. sušca, glasno pri sijajni svečanosti, ki jo je priredilo Vam na čast.

mestu Bloemfontein. Buri se mu sicer umikajo, a iščejo majhnih prask, da ga zadržujejo. Zadnja taka praska ali bitka je bila pri Osfonteinu. Po bitki so se Buri zopet umaknili nazaj. Mesto Mafeking pa je v nevarnosti, da pade Burom v roke. Zato je poslal general Roberts 10.000 mož obleganim Angležem na pomoč. Zadnje dni prihajajo novice, da sta Krüger in Steyn, predsednika burskih republik Transvaal in Oranje ponudila Angležem mir, ako pripoznajo neodvisnost obeh republik. Angleži pa so odklonili ponudbo s takimi pogoji, oni zahtevajo, da se jim republikopolnoma podvržeta. Tega pa zopet Buri nočejo. Boj se bo nadaljeval.

Dopisi.

Iz Ormoža. Nedavno so čitali po vseh časopisih rodoljubi žalostno novico, da je v Ormožu dovoljena nemška šola. Kaj zdaj storiti? Za Ormož je dovoljena nemška dvorazrednica, nemška (?) občina je v njo posebej izšolana. Občine (vrlo narodne) Hardek, Dobrova, Libonja in Pučince naj si sezidajo slovensko šolo, kjerkoli jim drago. Kaj, ali bodo mestjani res zadovoljni z dvorazrednico, bodo res privolili svojim nemškim otrokom slabejši pouk nego ga imajo njih viničarski, ki hodijo v šest- pet- in štirirazredne šole k Veliki nedelji, st. Miklavžu, Središče itd. Ah, kaj še! Ormoški Nemci in nemčurji so Vam modre glave. Otroci krivice so modrejši nego otroci luči! Oni predobro vedó, da jim bodo Slovenci sami pripomogli do 3-, do 4- in 5-razrednice, kakor so jim vrlo dobro pomagali do dvorazrednice. — Kako to? Je-li mogoče, povpraša marsikateri? S čim bi Slovenci pripomogli k nemški šoli? Z needinostjo svojo, s kratkovidnostjo voditeljev, z mlačnostjo posameznikov!

Ko se je leta 1888 obhajala 40-letnica našega prisvitlega cesarja, bili so Slovenci v Ormožu na vrhuncu. Nemci so imeli občino, a bili tako slabi, da niti najmanjše slavnosti niso priredili, med tem ko so obhajali Slovenci 40-letnico vladarjevo sijajno in slavno s koncertom, govori itd. Svoje slave in časti pijani, niso gledali v prihodnost, ne vprašali, kje in kdaj je treba delati, da ostanejo na višini ter dospejo do vrhunca. Imeli so slovenskega notarja, slovenskega odvetnika, slovenskega zdravnika, slov. trgovca, krčmarje in gostilničarje, slovensko učiteljstvo (razven nadučitelja), slovenskega peka, mesarja itd. Tudi slovenska posojilnica je redno poslovala, čitalnica pa prirejala veselice in gledališke

Od mene pa izvolite prejeti ob tej priliki ta mali dar, mali dar panonskega Slovencea.

Na jug!

Črtica s pota. — Avguštin Stegenšek.

(Dalje.)

9.

Kar je grad za Ljubljano ali Gradec, odkoder lahko pregledaš celo mesto, to je za Florenco hribček sv. Minijeta. Leži na levem bregu reke Arno obenem jugozahodnem delu mesta, katerega odreže Arno od večjega dela. Tukaj uživaš slikovit razgled, ki po celem svetu slovi. Pred Teboj se razgrinja čarobno mesto s svojimi drznimi stolpi in zvoniki, v dalji te pozdravlja cel venec rodovitnih gričev in vrh enega izmed njih Te vabijo starodavne Fezule (Fiesole). Z gostimi oljkinimi nasadi se menjajo gosposke vile z vedno zelenimi cipresinimi vrtovi, po hriboviti cesti pa teka lahkotno električni tram (vlak). In ko si si napasel oko nad fezulansko krasoto in se ozreš po višavah navzgor ob desnem Arnovem bregu, zagledaš povsod novo lepoto, kakor jo moreš videti le v solnčni Italiji. Kako blažen mir vlada nad tem florentinskim mestom, nad to dolino! Kdo bi mislil, da so se tukaj kdaj bili krvavi boji, da je

igre. A zabili so, da jim je treba skrbeti za slovenski naraščaj in slovensko mladino. Šole je bilo treba nove zidati, a nikdo se ni požuril. Višja oblastva, ki so prisiljevala župnije vsega ormoškega okraja, da stoje že davno v vsakej vasi cele palače šolskih poslopij, čakale so mirno, tiho, čeprav je sprevidel vsak otrok, da grjega poslopja v vsem mestu ni nego na pol razpadla od solitra prejedena šola. Treba je bilo pomnožiti prej število nemških otrok, pomanjšati število slovenskih. Zviti so zviti, in nihče ni hotel spoznati teh zvijač, dokler je še bilo časa za to. Kako se je pa manjšalo število slovenskih otrok? Razširjali so novo sezidane šole pred vsem na Humu, potem v Središču in pri Vel. Nedelji, naj bi okoliški slovenski otroci ne silili v ormoško šolo! Dobro! Za nemški naraščaj pa so ustanovili nemški šulferajnski vrtec pred desetimi leti. Slovenci so se posmehovali, češ, ta vrtec nam ne škoduje nič, in storili tudi niso nič. Nemške gospe pa so pridno hodile otrokom slovenskih rokodelcev in delavcev v botrino. Potem pa kot botre in gospodinje in sosede uplivalo, da so 3letni otročiči prišli v Kindergarten. Vsako leto se je seveda obhajala nemška božičnica, otroci so dobili od šulferajna in südmarke oblačila in starši so bili vsi očarani, kako lepo se znajo njih otroci po nemško pogovarjati, peti, pripovedovati itd. — Slovenci so se posmehovali in držali roke križem. Skrajni čas je bil, da se postavi šola. Slovenci so imeli večino v okraj. šol. svetu. A naloge svoje niso spoznali. Nemci pa so ustanovili nemški »Feuerwehr«, zdaj so se jeli gibati tudi Slovenci ter čez nekaj časa tudi sestavili okoliško gasilno društvo. Nemce je podpirala vlada. Poslala je nemškega uradnika za drugim. Prišel je slavni sodnik Liebisch. Ustanovil nemško možko pevsko društvo ter storil vse za germanstvo. Kmalu mu je došla tudi zaslužena odlika. Postal je dež. sodni svetnik v Mariboru kar čez noč. Ptujski glavar vitez Scherer pa je hodil z nadzornikom leto za letom štet nemških otrok in prišla je ura, ko jih je naštel 50, 60—70. Zadnja ura je bila, ko bi se morali vzdramiti Slovenci in postaviti šolo. A zdaj, denarja ni bilo. Slovenci so prišli s tem v veliko zadrego in sedaj so se začeli smejeti Nemci. In Slovenci so hodili vedno bolj rakovo pot. Vse krivdo mečejo na posameznika, nadučitelja, tožijo ga ter tratijo zlati čas z besedičenjem in govoričenjem, podkopavajo lastni ugled pred ljudstvom ter se razcepijo slednjič na več strank.

Namesto skupnega pozitivnega dela porabljalje so se moči za rekurze, tožbe itd. Nemci se zbojé, da jim sreča ne pokaže

Florenca doživela zgodovino, s kakoršno se še more hvaliti malokatera manjša država. Tudi hribček, na katerem stojiva, je bila trdnjava; še dandanes je tu vojaška posadka. S tega hriba je branil slavni Mikelanželo svoje rojstno mesto pred četami nemškega cesarja. Da bi ohranil krasno cerkev sv. Minijeta, da bi je ne podrle in ne zdrobile kamnite kroglice iz nemških topov, je dal velike vreče naphati z volno in jih razobesil ob zidu in stolpu; kroglice so se zaletavale v vreče, a so obnemogle popadale na tla. Cerkvica je pa tudi zaslužila to posebno skrb; saj je pravi biser za florentinsko okolico. Celó pročelje je obloženo z črnim in belim mramorjem in visoko nad vrati se leskeče na zlateg polju pisan mozajik: Kristus med Marijo Devico in sv. Minijetom. Znotraj pa deli ta cerkev dve vrsti vitkih stebrov v tri ladije; stropa nima; vidijo se povprečni tramovi in poševni hlodi in podlaga iz desk, katera na njih sloni, vse prav okusno in bogato pobarvano in pozlačeno. Taka pisana podstrešja brez stropa najdeš tudi drugod po Italiji, posebno pa so bila običajna v Rimu v 12. stoletju.

Cerkev obkrožuje lepo pokopališče, ki slovi po celi Evropi. Tukaj čaka marsikdo vstajenja, katerega je zadela smrt daleč od Florence. Videl sem rodbinske rakve Poljakov in celo Rusov; seveda kdo bi štel Francoze

mrta. Nujno pokličejo veščaka Posilinemca dr. Delpina — bivšega Triglavana; — ta jim naj bode vodja, svetovalec in prvoboritelj. — Nemška stvar vedno bolj napreduje. Nekega poletnega dne lanskega leta začuje se mogočno streljanje. Naznanilo je vsem neverjetno novico, da ima Ormož dovoljeno nemško šolo. In kaj poretó Slovenci nato? Čujte! »To je dobro, kajti v slovenski šoli bodemo otroke ležje narodno vzgojevali nego v sedanjih«, reče prvi. »Nič ne de, nemška šola nam ne bode nič škodila, mi si postavimo slovensko na Hardeku«, reče drug narodnjak. »Mi si postavimo šolo na Litmerku«, »Mi jo hočemo imeti na Libonji«, tako reče in goni vsak svojo. Nemci, sicer združijo mnogo kratkosani med seboj, se zdaj združijo k skupnemu delu. Sicer zvedó, da so priredili Slovenci pritožbo na najvišje sodišče, tudi denarja ni od sile v občinski hranilnici, a to vse nič ne de. Šola mora stati do novega leta pod streho, svesti so si že naprej svoje zmage, denarja so dobi pri — no kje — to je javna skrivnost — pri Súdmarki, pri Schulvereinu, pri pruskih bratih. In preden dobó Slovenci ovrženo svojo pritožbo, že stoji poslopje za nemško dvorazrednico na odličnem prostoru sredi mesta. Nadučitelj, njih pristaš, je žrtvoval častno ime ravnatelja, koje bi lahko že zdavna dičilo njegovo osebo, ako bi se bil potegoval za petrazrednico utrakvistično — ali nemštvu na ljubo zabil je sebe. Nemška božja služba bode prva posledica nemške šole v dveh desetletjih, ako se Slovenci prej ko prej ne zedinijo ter ne postavijo lepe štiri-razrednice v Ormožu, dá, prav v ormoški občini. Slovenski davkoplačevalci ormoške občine, pošteni Slovenci okoliški, kojih zavednost je znana, zjedinite se! Postavite si šolo skupno, a gotovo 4-razrednico prav pri župnijski cerkvi. Ne dajte dragosti svojih otrok od božje hiše! Kakor branijo drugod Nemci svoj nemški »besizštand«, tako imate vi staro podedovano pravico, imeti svojo šolo pri cerkvi. Bojujte se vrlo kakor levi, stojte možje zvesti kakor skala, obrnite se do slovenskih prijateljev in pomoči vam bode došlo tako obilo, da lahko do konca tega leta stoji štiri-razrednica ponosno in slavno ter oznanja daleč okrog, da ste Slovenci ostali v odločilnem trenutku složni in junaki, kakor danes Buri v daljni Afriki, ki si ne dajo kratiti svojih pravic — in jih občuduje ves svet. Slovenci ormoški, ne dajte se prisiliti, da bi morali pošiljati svojih ljubljenih otrok v nemško šolo, zjedinite se, združite se, pokličite i Vi veščaka narodnjaka v pomoč in zmaga mora biti naša. Nemški šoli pa se bode godilo kakor oni v Ljutomeru — (ki je sicer šulferajnska).

in Angleže, ki so si izbrali ta lep kotichek sveta za zadnji počitek! Samo nekaj mi ni ugajalo. Preveč lepih spomenikov, preveč kapelic je tukaj nakopičenih; ena je lepša ko druga, a ker so kar na kupu, so druga drugi v kvar. Zdi se mi, da so imeli v tem rimski bogataši v poganski dobi boljši okus, ko so stavili sebi in svojim rajncim dolge vrste kapelic ob javnih cestah. Od katerekoli strani si hotel v mesto, povsod si moral prej ure in ure skozi »mesto mrtvih«, predno si dospel v »mesto živih«. Tako je bilo v starem Rimu, tako tudi v rimskih mestih in naselbinah v provinciji.

10.

Res, narava je lepa v Florenci, pa — skoro še lepša je umetnost. Le pojdi v akademijo in občuduj slike Fezulana Ivana; »angelskega brata« so ga nazvali zaradi pobožnosti in angelske miline, katero je iz svojega srca izlil v neprekosljive podobe. Najbolj globok utis pa je napravil na me obisk samostana, v katerem je živel. Umrl sicer ni v njem, ker so pozvali papež slovitoga brata v Rim, da bi jim poslal domačo kapelico. V Rimu je izdihnil svojo angelsko dušo, v Rimu tudi počiva. Pa njegov duh nikjer tako živo ne odseva, kakor v siromašnem samostanu sv. Marka v Florenci. V njem sicer ne zagledaš več njegovih pobožnih sobratov dominikancev, pač pa se zgražajš

Niti Nemci ne bodo mogli pošiljati svojih otrok tja, kakor v Ljutomeru ne, kjer kaj radi dajo nemške otroke v slovensko petrazrednico, kajti tam se nauče več, to vsaka prosta duša zna.

Ako pa zamudite zdaj poslednjega izmed zadnjih trenutkov ter se ne zjedinite, ter postaviti morda manjrazredno šolo kje na Hardeku ali kjerkoli v okolici, veljale bodo Ormožu v kratkem one pretresujoče besede našega divnega pesnika Gregorčiča, ki jih poje: »Na potujčeni zemlji.«

Naš bil nekda je ves ta raj,
Očetom našim domovina.
Tuj narod tod se širi zdaj
Naš raj je tujcev zdaj lastnina.
Naš ded tu pisal svoja dela
Naš govor čul si prek poljan
Tu pesem naša je živila.
A zdaj zatrt je tod naš glas
In tuji krog zvane glasovi
Tuj trg in grad, tuj ves je kras
Oh naši so samó — grobovi!

Iz ptujske okolice. V zadnjem svojem dopisu iz ptujske okolice v predzadnji številki Vašega lista sem obljubil, da še podam nekatere opazke o seji slavnega občinskega sveta ptujskega mesta, ki je bila 7. febr. Nemškutarji ptujski te opazke že nestrpnost pričakujejo, in že sedaj bluvajo ogenj in žveplo na ubogega »Gospodarja«, ki je pa pri celi stvari seve čisto nedolžen. Kar nas posebno zanima, je gotovo vprašanje: zakaj so se ptujski »Nemci« s tako strašno silo navalili na slovenske bivalce ptujske okolice? Zanimivo bi bilo slišati odgovor na to. Jim je-li morebiti res toliko na čistosti svojega slavnega mesta? Kaj še! Sicer pa izjavljam naprej, da nikakor ne zagovarjam nesnage po mestu, zakaj snaga in red mora biti povsod, in ravno »Slov. Gospodar« je bil prvi, ki je že predlaskim povzdignil glas za snago ptujskega mesta. Kje so bili pa takrat slavní mestni očetje? Pa seveda takrat ni bilo dobro o tem govoriti, ker bi se hitro rekalo: Slovenci so prvi opozarjali na te nedostatke in tako so se šele spomnili Ptujčani svoje dolžnosti. Zakaj torej so Ptujčani še-le 7 febr. spravili svoje težke topove na »rotež« ter streljali s tako silo na slovensko okolico, da je vse — dišalo? Odgovor je kratak in vzrok jassen. Bila je ravno lepa priložnost zopet udrihati po Slovencih, zakaj točka 8. dnevnega reda je govorila o edino vzveličavnem nemškem jeziku in tako so čutili mestni očetje v sebi nepremagljivo silo, ki jih je gnala, da so začeli strugo svoje germanske jeze spuščati po kanalih v okolico; vzrok torej se hitro najde in če tudi v — stranišču.

nad lenimi čuvaji, ki brezposelni stojijo in pohajkujejo po hodnikih in celicah. Samostan je prizidan k cerkvi sv. Marka. V sredi je četirivoglato dvorišče, pri tleh ga spremlja odprt hodnik, zgoraj pa se vidijo mala okna revnih celic. Pri tleh vidiš skupni obednici zbornico (kapiteljsko sobo). V zadnji je na glavni steni naslikan Kristus na križu med razbojnikoma; okoli pa stojijo Marija in sv. žene, razni svetniki in ustanovniki redov in žalujejo nad Gospodovo smrtjo. Dolga obleka zakriva in zagrinja vse ude teh podob; v njih živi in iz njih govori le duša. V raznih izrazih pretresljive žalosti je umetnik neprekosljiv. Kako je obnemogla proti temu poznejša umetnost! Izborno pogodi človeško truplo v raznih položajih — a duše ne more pogoditi; in kadar slika pobožnost, pa pretirava! Kako so slikali križanje v dobi baroka! Kristus na križu se zvija — to ni tisti Kristus, ki je rekel: Oče, ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi, — Marija, ki je po besedah evangelista stala pod križem, pade v omedlevo in nekatere žene jo prestrežejo ali pa na tleh zmakajo z rutico čelo, drugi vijejo roke, mahajo po zraku in vpijejo s širokoodprtimi usti... Odkod to? Ker umetnik ni poznal one bridkosti, ki gloda v srcu in se kaže v utripanju vsake mišice v obrazu in bolestnem, a udanem pogledu očí, žalosti, ki si osvoji dušo, do telesa pa nima in ne sme

Kakor je torej sklepati iz imenovane občinske seje, so vzrok vsej nesnagi po mestu, posebno po nedeljah, prebivalci okolice. — Dobro; če je temu tako, kdo pa onesnažuje slavno mesto med tednom; in vendar med nedeljo in dnevi v tednu, kar zadeva snago v Ptuj, ni prav nobenega razločka! Zakaj pa iščejo mestni očetje vzroke zunaj mesta, ko jih imajo bližje? Da o številni krdeli ptujskih psov ne govorimo, opomnili bi mestni obč. svet samo na fakinažo ptujsko, ki stoji, kar zadeva nesnago, gotovo na vrhuncu vseh fakinov ali pa prav za prav najnižje. Tukaj slavni obč. svet posezi vmes, sem nameri svojih topov cevi in vsi bodo streljali v centrum. Blagovolite tudi naročiti svoji straži, da naj po noči malo pogleda po mestnih, domačih ponočnjakih in imel boš vzrokov zadosti, da pustiš okoličane pri miru.

Smešno se mi zdi nadalje, kako da se je upal mestni urad obrniti na župni urad sv. Petra in Pavla, da naj ta zabrani tako početje okoličanov. Je-li morda župni urad za to tukaj, da skrbi za snago mesta! Slavni mestni svet je bil zopet na krivi poti. Občinski svet in mestni urad naj trkata na svoja prsa, naj se spomnita, da sta onadva zato, da skrbita za red in snago mesta. Zakaj pa se spomni gsp. župan še le v 20. stoletju, da bi »morebiti kazalo« postaviti po mestu par stranišč? Ne bom povedal preveč, če trdim, da ni mesta v Avstriji, ki bi se po velikosti lahko merilo s Ptujem, ki bi pa ne imelo ne jednega javnega stranišča. Zraven še pa tako »nemško« mesto, kakor Ptuj hoče biti! Bahate se vedno, da nosite k nam omiko, pa povemo Vam, da dejanski tega ne kažete, če udrihate po Slovencih, za najnujnejše potrebe svojega mesta pa ne skrbite. Pometajte torej najprej pred svojim pragom, podučite svoje ljudi, kako naj varujejo čistost mesta, postavite potrebna stranišča, kakor so drugod in potem še le govorite o »prvotnem stanu« slovenskega ljudstva, ki je v tem oziru gotovo pred Vami.

Tukaj tudi ne morem zamolčati in preiti izborne misli mizarja Kratzerja, katere je izustil z veliko vnemo v dotični seji, ko je namreč govoril o nepobeljenih, neolikanih ljudeh, s katerimi misli okoliške Slovence. Gosp. mizarju so gotovo ušle te besede v vročem boju, zakaj če bi bil malo premislil, bi jih ne bil izgovoril. Govoril je sicer resnico, a v prid Slovincem, česar gotovo ni nameraval; zakaj izdati sebe in svoje »nemške« rojake kot pobeljene olikane ljudi, to bi bilo prehudo. In vendar, gsp. mizar, nam je ljubša nepobeljena olikanost slovenskega ljudstva, kakor pa zunaj pobeljena, znotraj

imeti moči. Naš blaženi Fra Anželiko pa je crpil svoje znanje o duševnem življenju in premišlja, skratka, ker je pobožno živel, je tudi pobožno slikal.

Če gremo po stopnicah gori, pridemo na dolg hodnik. Nasproti nam sije velika podoba, slikana na presno steno, in predstavlja Marijino oznanjenje. Ž njo prične blaženi brat dolgo vrsto slik, ki bi naj služile premišljevanju. Štirivoglato dvorišče spremljajo namreč na treh straneh ozki in temni hodniki, ob desni in levi imaš celo red nizkih in obokanih celic z malim oknom, nad hodnikom pa vidiš — ker ni stropa — prazno, začrnelo podstrešje. A ravno to siromaštvo je največji okvir za pobožne bratove slike. Kdo bi pozabil na te prizore, katere je umetnik gledal z duhovnim očesom in v katerih nam slika življenje Gospodovo in Marijino, kakor na pr. oznanjenje, rojstvo, krst, spremenjenje na gori, zadnjo večerjo, križanje, vstajenje, kronanje Marijino itd. Kaj čuda, da je hotel vsak redovnik imeti v svoji celici na steni tako podobo za premišljevanje! Čeprav pa je nad 40 celic in sob, se vendar umetnik malokje ponavlja, kadar pa to stori, na pr. pri kronanju Marijinem, najde vedno kako novo misel, kako novo potezo in pokaže poleg svoje globoke pobožnosti tudi izredno spretnost in bogato domišljijo. (Konec prih.)

gnjila nemška olika, katero nam vsiljujete. Boljše bo torej g. mizar, če drugokrat prej premislite, kar govorite, kakor pa rabite fraze, ki so v škodo Vam, ne pa nam.

Sploh pa se mora vsak človek čuditi počenjanju ptujskih «Nemcev». Ko bi gospodje malo pretuhtali, kedo da jih prav za prav vzdržuje in redi, govorili bi najbrž malo drugače. Le poglejte, kako se hudujejo vsi, če «Slov. Gosp.» ali kateri drugi list opozarja Slovence, kam da naj grejo kupovat in kam ne, če pridejo v Ptuj. Vsi nemčurski trgovci so po koncu ter kričijo, da jim «Slov. Gosp.» odvrača kupovalce. Gospodje trgovci in obrtniki poglejte malo obč. svet, kako da ravna z nami in spoznali bode, da Vam odvrčajo kupovalce najbolj Vaši ožji somišljeniki s takim postopanjem nasproti okoliškemu Slovencem. Ko bi se gg. vendar hoteli spomniti besed nekega ptujskega Nemca, kateri je rekel živo resnico: Ako okoličanov ne pustimo v mesto, bomo v 14 dneh glada umrli. — S tem torej, da tako nečuvno napadate slovenske okoličane, pljuvate v skledo, iz katere zajemate. Zakaj pa se našega denarja ne branite tako, kakor nas? Tudi takrat, ko pridemo k Vam kupovat, postopajte «brezobzirno» in vsakega takega «hudodelnika», ki se drzne priti s slovenskim denarjem k Vam, vrzite hitro iz mesta in če se ne da, pokličite ljudi, ki snažijo mesto, da jih pomečejo vun. O kako Vam bomo hvaležni! Kako Vas bomo hvalili, da ste dosledni v svojem «nemštvu», zakaj reklo se bo: ptujski Nemci ne potrebujejo od Slovencev slovenskega denarja. To bo življenje v slavem «Kammerstadt-u!» Pa dragi sosede, poznamo se predobro! Poglejte! zakaj ste pa lani pustili svojemu g. županu, da je razposlal po vsi okolici dvojezične tablice, na katerih oznanjate različne sejme in vabite na nje? Ali vas ni bodlo v oči, ko ste morali gledati tudi slovenske napise? Da, pa to je kaj drugega! Človek in denar so različne stvari. Če pošljemo samo nemška naznanila, mislili ste si, bodo okoličani rekli: Tega jezika ne razumemo, torej ne vemo, kaj hočejo v Ptuj z nami! Tega ste se zbal, zakaj izostali bi svetli novci in Vaši krčmarji in trgovci delali bi kisle obraze pri samo Vašem denarju.

Sicer pa še s tem, da nas tako odmetavate, niste postavili krone na glavo svojemu početju. Tudi Vaša «Bismarkgasse» še nas ni vničila, tiste table so nam le kažipot, da skozi tisto ulico ne hodimo in v nji ničesar ne kupujemo. Vrhunec boste dosegli s tem, če se uresniči to, o čemur se že govori po mestu in okolici, da nameravate v vse prodajalnice uvesti izključno nemški jezik, da se torej v slovenskem ne bo nič kupovalo, nič prodajalo. Ta sklep Vam iz srca priporočamo! To storite za božjo voljo hitro, zakaj Bismark sam bo vstal iz groba, razprostrl bo svoje roke in blagoslavljal vas zaradi izvanredne pameti, katero bode s tem pokazali. Pribijte nad vsako prodajalnico, nad vsako krčmo table v vseh mogočih jezikih, da se tukaj edino le nemški sme govoriti in ves svet bo strmela nad Vašo modrostjo. Potem boste videli, kako bodo hiteli Nemci iz Gradca, Dunaja, da celo iz «rajha» k Vam kupovat, tako da nesnažnih okoličanov ne bode potrebovali nikdar več. Mi si pa bomo v svoji nepobeljeni olici osnovali zadruge in konzume, naš denar bo ostajal pri nas in, takrat bomo z lakiranimi čevlji in cilindri na glavah hodili tu pa tam gledat snažnega, čistega a — lačnega ptujskega mesta. S tem se priporoča P. H.

Sv. Andraž v Slov. gor. Shod kat. polit. društva »Pozor« v Ptuj se je tu dne 11. t. m. vršil. Poslušalcev se je zbralo obilo iz domače župnije in iz sosednih. To priča, da je ljudstvo že precej probujeno, da se briga za vse pojave javnega življenja. G. dr. Jurtela razpravljal je politična vprašanja, omenil tudi nemški binkoštni program, pokazal z zgledi, kako se ta program na Kranjskem, kako na Štajerskem že izvršuje, kako

se mu naj Slovenci uprejo. G. dr. Brumen razpravljal je obširno in živo jezikovno vprašanje, posebno z ozirom na vse urade. Sprejele so se končno tri resolucije. Prva zahteva ločitev od Gradca, druga ustanovitev posebnega oddelka namestnije za Sp. Štajer in nadsodnije v Ljubljani; tretja pozivlje slovenska državna poslanca, da zastopata volilce v klubu, s pomočjo kluba in drugih zaveznikov pa pri vladi, posebno glede nastavljanja uradnikov vseh vrst; da izstopita iz kluba, ako ta noče ali ne zna varovati interesov slovenskega ljudstva. Duhovnika ni bilo nobenega na zborovanji, čemur smo se čudili. — Ako bode kat. polit. društvo vsaki mesec napravilo le po eno zborovanje v okraju, bode se ljudstvo v celem okraju v kratkem popolnoma predrugačilo. Ptujski gospodje, kateri sedaj z Ornikom, Sadnikom Kolencem, Selinšekom, Mačuro, Treitlno podpirajo »Südmark«, protestantsko občino, skrbijo za »Bismarkgasse« itd., bodo se sčasoma do dobrega ohladili. To pa se mora zgoditi!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mil. knez in škof so se v ponedeljek odpeljali na Dunaj, kjer se udeležujejo škofovskih zborovanj.

Imenovanja. Sodnijski tajnik pri okr. sodišču v Mariboru, gosp. Josip Rotner, je imenovan sodnikom na Vranskem. Sodnik v Slov. Bistrici, gosp. Filip Kernek, pride kot sodnijski tajnik k okrajnemu sodišču v Maribor. Sodnik na Vranskem, gsp. Ivan Pirnat, pride za sodnika v Slovensko Bistrico.

Mariborska šola. Rodoljube po vseh slovenskih deželah prosimo, da se ob posebnih priložnostih spominjajo z darovi mariborske šole. Seveda bodo mariborski Slovenci storili tudi svojo dolžnost, a samo njihove moči so prešibke. Slovenska šola v Mariboru bo velevažna trdnjava ob slovensko-nemški meji. Slovenci, pomagajte zidati to trdnjavo!

Apostel miru je postal — Egon von Pistor v Št. Ilju v Slov. goricah. Slovenci so namreč naredili priziv proti podeželjenju ondotne šulferajnske šole, ker bodo sedaj morali plačevati še tudi za to šolo, čeravno ni potrebna. Ta priziv pa je Pistorju jako neljub. Zato je pozivljal v jedni zadnjih sej krajnega šolskega sveta Slovence, naj umaknejo priziv, naj pustijo nasprotovanje, da bo enkrat v Št. Ilju mir. Oho, gospod Pistor! Kdo pa je vsilil to šolo? Kdo pa je dal povod nasprotovanju? Nihče drugi nego vi, gosp. Pistor in šulferajn. Plačujte sami to šolo, saj imate dovolj denarja, če ne vi, pa šulferajn. S plačili že itak preobložene kmete pa pustite pri miru. Slovenci, le držite se!

Šentiljčani bodo kmalu bridko občutili, da nimajo več v svoji sredi nadučitelja gsp. Sorka in da krajni šolski svet ni več v slovenskih rokah. Prej je gsp. Sorko iz ljubezni do ljudstva sam popisal otroke, sposobne za šolo, sedaj pa je načelnik krajnega šolskega sveta izdal oznanilo le v nemškem jeziku, kjer ukazuje starišem, da morajo dati naznaniti pri občinskih predstojnikih do 31. marca za šolo sposobne otroke ter jih dne 17. aprila pripeljati v štirirazredno slovensko šolo, ali kakor jo načelnik imenuje: «utrakvistische Schule.» Sicer jih tudi lahko dajo v nemško šolo, toda tako neumen pač ni več noben Šentiljčan, da bi dajal svoje otroke v nemško šolo, ker je slovenska šola, kjer se otroci tudi nemški naučijo, stokrat boljše nego nemška. Torej Slovenci, dajte svoje otroke v štirirazredno slovensko šolo, ali kakor ji Nemci pravijo «utrakvistische Schule» nemško pa pustite pri miru. Ako ne date nobenega otroka v nemško šolo, morala bode prenehati in potem vam odpade tudi plačilo, ki se vam namerava odslej za njo nalagati.

Načelnik krajnega šolskega sveta preti vsem starišem, ki ne bodo do 31. marca naznanili svojih otrok občinskemu predstojništvu in jih 17. aprila ne pripeljali v slovensko šolo s kaznijo od 1 do 20 gld. ali pa z zaporom od 12 ur do 4 dni. Res pravico ima za to, toda ali Vam je gosp. Sorko kedaj pretel s takimi kazni, ali so vam pretili z zaporom, ko je bil krajni šolski svet v slovenskih rokah? Slovenci, spoznajte svoje prijatelje, stojte trdno za slovensko stvar!

Vozni red proge Dravograd-Velenje bomo prihodnjic za svoje naročnike natisniti med naznanili. Z voznim redom nihče ni prav zadovoljen. Posebno neugoden je glede Slovenskega Gradca, kjer so uradi. Od velenjske strani je časa le 1½ ure in še to ravno ob poldne, ko so uradi zaprti. Od druge strani pa se moraš voziti ali zgodaj zjutraj ali pozno zvečer. Ljudje, ki imajo daljne pote v Slov. Gradec, bi radi porabili železnico, a je radi neugodnosti ne morejo.

Upravna Sotle. Kakor se bralci «Slov. Gosp.» spominjajo, je predlagal v zadnjem zasedanju štajarskega deželne zbor poslanec Žičkar, naj se z ozirom na velikansko škodo, katero povzročuje leto za letom preplavljanje Sotle po štajarskem, kakor hrvaškem ozemlju, popravi Sotlina struga. Deželni zbor je sprejel ta predlog in poročal deželni odbor o tej zadevi v svojem letošnjem sporočilu na deželni zbor štajarski na strani 86 sledeče: «Visoki deželni zbor štajarski je naročil dne 29. aprila 1899 deželnemu odboru, naj se začne dogovarjati s kralj. hrvaško-slavonsko-dalmatinsko deželno vlado glede uravnave Sotline struge v rogaškem, šmarškem, kozjanskem in breškem okraju. To naročilo je deželni zbor spolnil.» — «Z dopisom dne 27. junija 1899, št. 43848 je kr. hrvaško-slavonsko-dalmatinska deželna vlada v Zagrebu naznanila, da so se ji tudi tostran Sotle (v hrvaškem ozemlju) priposlale mnoge pritožbe, zavoljo preplavljenja Sotle in je torej sistematična uravnavna Sotline struge neobhodno potrebna.» — «Predlog o skupnem postopanju vsprejme rada hrvaško-slavonsko-dalmatinska dež. vlada in pričakuje nadaljnjih poročil, da more svojim kulturno-tehničnim organom dati primernih navodil, kako imajo z onostranskimi štajarskimi organi skupno postopati.» — Deželni stavbeni urad bo poskrbel, da se bo skupno z organom kralj. deželne vlade v Zagrebu pregledala Sotla.» — Želeti bi bilo, da se poslancu g. Žičkarju pošljejo iz imenovanj 4 okrajev podatki o škodi, katero je zopet v pretečenem letu napravila Sotla in pa njeni pritoki. Ker je toraj hrvaška vlada pripravljena, vzajemno s štajarsko deželno popravljati Sotlino strugo, pričakujemo, da se delo prej ko prej začne.

Hajdin pri Ptuj. Naše bralno društvo je imelo dne 18. svečana t. l. veselico s tombolo v prostorih gospe Senekovič. Vse sobe so bile prenapolnjene. Ko g. predsednik And. Šlamberger otvoril veselico, se je začel takoj srečolov, ki je imel 110 dokaj lepih dobitkov. Veliko je bilo smeha pri delitvi dobitkov. Vsak je bil zadovoljen, kateri je kaj dobil. Nato je g. Ivan Grahar kot blagajnik bralnega društva in načelnik kraj. šolskega sveta nabral za uboge učence lepo svoto, da se jim nakupijo najpotrebnejše reči. Potem se je odbornik bralnega društva g. M. St. zahvalil vsem od blizo in daleč došlim gostom, ki so nas počastili v tako obilnem številu. Gospodje iz Ptuja so nas s svojim petjem in z govori kar očarali. Ko pa je neki gospod iz Ptuja v svojem govoru omenil nemške napise, ki se še tuintam, žal, nahajajo, ga je naš kovač Matija Spoljar motil ter rekel, da morajo napisati nemški biti. A gospodje so ga tako zavrnil, da jim je moral na vsako stavljeno vprašanje odgovoriti z besedo »tako je.« — Lepa hvala tudi našim gg. učiteljem in gospicam učiteljicam, ki so veliko pripomogli, da se je vse vršilo v najlepšem redu. Končno nam je slavni odbor bralnega društva obljubil, da nam hoče v poletnem času zopet prire-

diti veselico v proslavo 100-letnice nepozabljivega nam Slomškega. Na svidenje takrat!

Izpred Slovegradca. Namesto bralnega društva je preteklo nedeljo imelo kat. polit. društvo v Šmartnu pri Mostnarji sijajno zborovanje. Pri velikanski udeležbi zavednih, težkih posestnikov in drugih razumnih mož iz celega okraja se je protestiralo proti krivičnemu rogoviljenju švabskih poslancev in županov v Gradcu zoper deželnega nadzornika za spodnještajarske šole; sklenilo se je, po kakem drž. poslancu poslati na Dunaj naučnemu ministru pismo, da zahtevamo za Sp. Štajar slovenskega nadzornika — G. Kač je v izvrstnem govoru razložil, kakšno moč bi imeli kmetje, ko bi se združili, in pojasnil, kako se zadruga ustanovi, in kaj nam bo koristila, če se modro in stanovitno vodi. Oglasilo se je koj 90 posestnikov za pristop; načelnik odboru je Franc Verdnik, po dom. Kralj, posestnik v Lepi vesi. Že dolgo poprej so se mestnim nemčurčkom hlačke tresle, ko so zvedeli, kaj se pripravlja. Kakor znoreli, so obljajali skoraj vsakega moža, ki je prišel v mesto po svojih opravkih. Sovražni nam trgovci, krčmarji in obrtniki v mestu imajo vsako leto okoli na tisoče goldinarjev prometa, in kdo jim te tisočake znesi, če ne slovenski kmetje. Bogatija se kopiči v rokah par sovražnikov, kmetski stan pa propada. Ni čuda, če se kmetje združujejo, da bi ta ogromni denar ostajal med Slovenci, da bi oni ostali gospodarji na svoji zemlji. Bog daj srečo! — Bralno društvo pa ima zborovanje v nedeljo 25. sušca po večernicah.

Izpred našega porotnega sodišča. V ponedeljek je stala pred mariborskimi porotniki Liza Žimic iz Roperce, obtožena, da je mater svojega moža pobila do smrti. 3. decembra dobili so 68letno Alojzijo Žimic, ki se je še le pred tednom dni preselila k svojemu sinu, ležečo v krvi. Umirajoča je pokazala na ženo svojega sina ter jo obdoličila z besedami: »Ti si me nabila po glavi.« Liza Žimic je dejala, da starka nori in da je padla po stopnicah. Pred porotniki je priznala Liza Žimic svoje dejanje ter je bila obsojena na dve leti težke ječe, poostrene z jednim postom. — V torek je bil pri porotnem sodišču obsojen k smrti na vešalah viničar Franc Luknja, p. dom. Koder, ker je dne 20. nov. l. l. umoril 56 let staro vdovo Marijo Gaberc z namenom, da bi jo oropal.

Iz Rajhenurga nam pišejo: Dne 21. svečana 1900 sta bila pri posestniku Fel. Voučku ukradena dva konja v vrednosti 260 K in posestniku Fr. Novaku na Blanci voz. Tatu Jos. Sternišo so že dobili in odpeljali v Celje, konj in voza pa ne, ker jih je že prodal.

Umrla je v Konjicah dne 14. marca gospa Marija Šepičeva roj. Janežič, soproga znanega prvaka konjskih Slovencev, Blagi in narodni ženi trajen spomin!

Nemški Celjani so tako dolgo hodili in prosili pri vladnih osebah, da se je zadruga z železnino »Merkur« izbrisala iz združnega vpisnika. Seveda vsled tega še trgovina ni uničena, kajti »Merkur« tudi drugače lahko prospava, ne da bi morala biti zadruga.

Danes meni, jutri tebi. O rešničnosti tega pregovora se je na prečuden način prepričal ključar Benesch v Celji. On je namreč lansko leto gledal v družbi drugih Nemcev pobijanje šip na dr. Sernečevi hiši. Pred nekaterimi dnevi pa je prišla njegova hiša po javni dražbi v posest g. dr. J. Serneca in nekdo je pobil sedaj še okna na Beneschevi lastni hiši.

Prekanjen tat. Pri mil. g. opatu celjskem bil je nekaj časa v službi kot strežaj neki Franc Aplenc iz Verač. Že dalj časa prodajal je isti na razne kraje vino iz opatove kleti, trdeč, da je to vino iz njegove gorce. Med tem časom pa se je g. opat prepričal, da je v kleti nekaj polovnjakov izpraznjenih in predno je bilo mogoče strežaja na odgovor poklicati, jo je isti nekam popihal.

Pred nekaj dnevi prignali pa so ga orožniki iz Ljubljane. Ko so ga tirali v ječo, se je jokal; le ne ve se, ali je obžaloval svojo hudobijo, ali pa se je hlinil nedolžnega.

V Celju se bo obhajal od 19—28 sušca sv. misijon. Vodili ga bodo preč. gg.: Macur, apostolski misijonar, Javšovec, superior v Mariboru in Kitak.

V Čadramu se bo v novi cerkvi od 17.—25. t. m. obhajala 9dnevica kot duhovne vaje v čast Kristusovemu trpljenju po domačih in sosednih duhovnikih. Ker je cerkev prostorna in krasna, se je nadjati veliko vernikov.

Političnim društvom. Ker se kmalu otvori štajarski deželni zbor, naj vsa polit. društva, ki so že sklenila resolucijo »Proč od Gradca«, dotične resolucije vpošljejo svojim deželnim poslancem, da jih v prihodnjem zasedanju predložijo dež. zboru.

Lep napredek. Ob Slomšekovi stoletnici se je začel tudi tiho-mirni pa prijazni Spitalič pri Konjicah vzbujati. Letos je pristopilo k družbi sv. Mohorja okoli 40 udov več kakor jih je bilo minolo leto.

Iz šole. Stalnim učiteljem na Ponikvi ob južni železnici je imenovan ondotni začasni učitelj g. Franc Auernik.

Stavka stavcev v naši tiskarni se je v soboto končala. V ponedeljek so prišli vsi gg. stavci na delo.

Duhovniške spremembe. Č. g. Anton Novak, kapelan v Vojniku, je postal provizor v Špitaliču, č. g. Anton Kolarič, kapelan pri Sv. Juriju ob juž. žel. je prestavljen v Vojnik.

Iz drugih krajev.

Avstrijski državni zbor se pač lahko ponaša s svojim prvim predsednikom nemškim nacionalcem Prade-tom. V torek sta poslance Daszynski in Wolf strastno in neotesano napadala nadvojvodo Friderika, a Prade je mirno poslušal te napade. Ministerski predsednik je moral poslati po slučajno odsotnega predsednika dr. Fuchsa, da je pokaral govornika. S Pradetom še bo avstrijska vlada, ki se je tako potegovala za njegovo izvolitev, doživela mnoga veselja.

Vojska v Južni Afriki. Kot največja vest prihaja iz južno-afriškega bojišča, da je angleški general French dne 12. marca dospel v Bloemfontein, glavno mesto republike Oranje.

Društvene zadeve.

«Slovanska Čitalnica» v Mariboru priredi v soboto dne 24. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma prelepo igro »Cvrček«, slika iz kmetskega življenja v petih dejanjih. Začetek ob polu osmih zvečer, konec po deseti uri. Prijatelji slovenske Talije so povabljeni, da se mnogobrojno udeležé te predstave. Odbor.

Hranilnica in posojilnica v Jarenini ima v nedeljo dne 25. marca ob 4. uri popoldne v gostilni g. M. Cvilaka svoj letni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Potrjenje letnega računa. 2. Volitev 1 uda načelstva. 3. Prememba pravil. 4. Predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi ude Načelstvo.

Čitalnica v Brezicah priredi v soboto 17. t. m. ob 8 uri zvečer v Narodnem domu koncert, pri katerem svira novomeške godbe oddelek na lok. Posebna vabila se ne pošiljajo.

Posojilno in hranilno društvo pri sv. Emi priredi občni zbor v prostorih Strašekovih 26. marca ob polu štirih popoldne.

Pevski in gledališki večer priredi središka šolska mladina v nedeljo, 18. sušca t. l. v šolskih prostorih v Središču. 1. Petje in deklamacije. 2. štirje letni časi v živih podobah. 3. Gledališka predstava: »Mladi Robinzoni«. Igra v 3 dejanjih. Začetek točno ob 6. uri. Vstopnina: sedež 80 vin. (40 kr.), stojišče 30 vin. (15 kr.) Ker se uporabi ves čisti dohodek za nakup nove šolske zastave, se tudi preplačila hvaležno sprejemajo.

Kmetijsko društvo pri Sv. Emi bode imelo svoj občni zbor dne 18. marca t. l. v gostilni pri gosp. Jerneju Strašek. Začetek zborovanja ob 3. uri popoldan.

Delavsko podporno društvo v Celju ima kot običajno na svoj društveni praznik sv. Jožefa ob 8 uri zjutraj v cerkvi sv. Duha v Celji slovesno sveta mašo. Mnogoštevilna udeležba se pričakuje.

Hranilno in posojilno društvo v Ptujju je imelo lansko leto 2,972.523:50 K denarnega prometa. Rezervni fond je znašal 200 000 K, vplačani deleži 100.000 K. Kakor se torej vidi, je posojilnica v Ptujju izvanredno varen zavod. Obrestna mera za hranilne vloge bo 4½%, za posojila 5%.

Južnoštajarsko hmelarsko društvo priredi svoje glavno zborovanje dne 18. t. m. v dvorani Hausenbichler-jeve gostilne v Zalci ob 3. uri popoldne s sledečim vspeedom: 1) poročilo o društvenem delovanju, 2) letni račun, 3) vpisovanje novih udov, 4) volitev društvenega vodstva, 5) nasveti.

Kat. polit. društvu v Celju so darovali: Slavna občina Celje 400 K, č. gosp. kapelan Melh. Zorko 20 K, č. gg. dr. Ivan Mlakar, kanonik in Fran Zdolšek, župnik po 10 K, sl. obč. Teharje, g. Jul. Žigan, trgovec, g. Mat. Morn, posestnik in Alojzija Stošicky po 5 K, č. g. J. Berglez, župnik, 4 K, Ana in Helena Lipovšek po 2 K, gospa Antonija Altziebler K 1:10, J. Pfeifer K 1.04 in Fr. Dolenc 1 K.

Slovensko politično in gospodarsko društvo v Ljutomeru priredi dne 19. marca ob 3 uri v prostorih gosp. Vaupotiča v Ljutomeru svoje letno zborovanje. Vspeod: 1) dr. L. Gregorec, državni poslanec poroča o polit. položaju; 2) dr. Fr. Rosina dež. posl. o deželnem zboru in o občinskih zadevah; 3) Volitev, poročila in slučajnosti.

Slovenščina na mariborskih učiteljskih.

Interpelacija poslanca Žičkarja in tovarišev.

Za učiteljsko osebje na Spodnjem Štajarju skrbita c. kr. učiteljske in zasebno, s pravico javnosti opremljeno žensko učiteljske čestitih šolskih sester v Mariboru. Ker je učni jezik na obeh zavodih nemški, moralo bi se s pripravniki, ki se hočejo usposobiti za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, pri zrelotnem izpitu postopati po določilih § 64. »organizacijskega štatuta za možka in ženska učiteljska v Avstriji«, ki predpisuje:

»Pripravniki, ki že imajo zrelostno spričevalo, a hočejo imeti zrelostno spričevalo še tudi za drug učni jezik, morajo se dati skušati pred komisijo, ki je sestavljena za zrelostni izpit v istem jeziku.

Pri tej skušnji mora pripravnik pokazati pred komisijo, v pismenem in ustnem izpitu, da je popolnoma zmožen drugega učnega jezika. To se mora tudi zahtevati, ako si hoče pripravnik samo z eno skušnjo pridobiti zrelostno spričevalo za dva ali več učnih jezikov.«

Čeprav se sicer jako strogo zahteva, da se izpolnjujejo vse določbe organizacijskega štatuta, se ravno te velevažne določbe na nobenem omenjenih učiteljskih v Mariboru ne izpolnjujejo. Samo v veronauku se je delala doslej izjema. Še več! Izpolnitev teh zahtev se je docela onemogočila s tem, da so se nastavile učne moči, ki so slovenščine popolnoma nevede. Deželni šolski nadzorniki so sicer dosihdob zahtevali, da so profesorji podavali v letnikih slovenskim kandidatom tudi slovensko terminologijo, toda nadzorovali tega pouka niso, še manj so se prepričali o uspehih tega pouka pri zrelostnih izpiti. Ker se še zmiraj odlaga z ustanovitvijo slovenskega učiteljskega, na katerem bi se naj naj izobraževale učiteljske moči za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom na Spod. Štajarju, zato je tem bolj upravičena zahteva spodnještajarskega slovenskega prebivalstva, da se natanko izpolnjujejo določbe

§ 64 organizacijskega statuta za avstrijska učiteljišča. Vsled tega si dovoljujejo podpisani poslanci vprašati njega preuzvišenost naučnega ministra:

1. Ali je njegovi preuzvišenosti znano, da se na moškem in ženskem učiteljišču v Mariboru ne izpolnjujejo določbe § 64. organizacijskega statuta za avstrijska učiteljišča — in

2) ali je voljan zahtevati, da se ti nedostaki na omenjenih zavodih bržkobrž odpravijo?

Dunaj, 13. marca 1900.

Žičkar, Robič, Dr. Gregorec in drugi.

Državni zbor.

Na Dunaju, dne 9. marca.

Drugi podpredsednik.

Da je hud nemški narodnjak Prade izvoljen za prvega podpredsednika, je »Slov. Gosp.« naznanil že zadnjič med novicami. V petek 9. marca se je vršila volitev drugega podpredsednika. Dozdajšnji drugi podpredsednik Rumun Lupul je sprevidel, da ne gre, ko bi on še dalje vstrajal na tem mestu, katero pripada Slovanom; sicer bi bila večina avstrijskega prebivalstva brez zastopnika v predsedništvu zbornice. Lupul se je toraj prostovoljno odpovedal svoji službi. Pri današnji volitvi drugega podpredsednika se je zbrala zopet prejšnja desnica. Čeh dr. Žaček je dobil 168 glasov; praznih listekov se je oddalo 52 — 4 glasovi so se razcepili. Prazne

glasovnice so oddali nemški levičarji, kolikor se jih je vdeležilo volitve. Poljaki in katoliška stranka so glasovali za Čeha. Ko se je Žaček zahvalil za častno službo, so zbežali iz zbornice levičarji; kar je posebno osupnilo, tudi Prade ni hotel poslušati zahvalnice Žačkove. Nekateri prerokujejo, da se vtegne zdaj vendar kaj napraviti v zbornici, vsaj premirje, če ne mir, ko sta v predsedništvu zastopana tista naroda, radi katerih je državni zbor nedelaven že 3 leta.

Brambovska postava.

Vlada ne bi smela poklicati pod orožje novincev vojakov, če temu ne privoli drž. zbornica. Letos je vlada sklenila na vsak način doseči od ljudskih zbornikov dovoljenje, da sme začeti novačenje. Zadnji dve leti si je vlada pomagala z § 14. A Čehi, ki ne morejo pozabiti krivice, ki se jim je zgodila 17. oktobra 1899, so dolgo časa ugovarjali vladini zahtevi po vojaki. Brambovski odsek ni mogel rešiti svoje naloge, ker so Čehi razpravo zavlekli z dolgimi govori. Zdaj so se pa Čehi udali in dovolili, da pride ta stvar na dnevni red seje dne 12. marcija. Polagoma vtegne vendar potihni hud vihar, ki je zadrževal vsako obravnavo v drž. zbornici.

Premogarska stavka.

Pododsek socijalno političnega odbora je poklical na Dunaj razne lastnike, pa tudi delavce raznih premogokopov. Te dni so bili zaslišani eni in drugi. Na podlagi teh izpovedb bo predlagal socij. polit. odbor zbornici 12. t. kaj se naj vkrene v zadevi premogarske stavke na Češkem in Moravskem. Delavci so bili vprašani: Koliko ur morajo delati,

koliko zaslužijo; v kakšnih razmerah sicer živijo; koliko se jim odtegne od zaslужka za svečavo, zavarovalnino itd.

Brambovski zakon

je sklenjen; vladi je zbornica v seji 13. marca dovolila, novince poklicati pod orožje. Za ta predlog so glasovali: kršč. slovanska narodna stranka, Poljaki itd. Nasprotovali pa so Čehi, nemški narodnjaki in socijalni demokratje. Za predlog sta govorila Slovenca Berks in Pogačnik. Prvi je častital Čehom, da so ustavili obstrukcijo, da se more razpravljati in sklepati o tej vojaški zadevi. Slednji je predlagal mnogo pritožb in želj radi vojaštva.

O premogarski stavki

se je razpravljalo v seji dne 13. marca. Med socijalnimi demokrati in kršč. socijalci je nastal zopet strašen razpor. Sprejel se je predlog, naj vlada skuša napraviti mir med delavci in delodajalci. Socijalno potičnemu odseku se je izročil predlog, da se ima vladi naročiti, naj zabrani, da bi se možki pred dopolnjenim 19. letom podajali v rudokope; ženskam se naj pa to sploh zabrani. Obadva predloga sta se sprejela soglasno. Omeniti je treba, da vsled tega, ker je večina premogarjev ustavila delo, prebivalstvo, ki potrebuje premoga, trpi silno škodo.

C. kr. učiteljišče v Mariboru.

V seji 13. marca so stavili v državnem zboru poslanci Žičkar in tovariši vprašanje na naučnega ministra, zakaj ne skrbi, da bi se učiteljski pripravniki na mariborskem učiteljišču izpraševali iz vseh predmetov v slovenskem jeziku.

Bilanca

Posojilnice v SLOVENSKI BISTRICI, registrovane zadruga z neomejeno zavezo za VI. upravno leto 1899.

Aktiva:			K	h	Pasiva:			K	h
1	Posojila		267146	06	1	Deleži glavni à po K 100	K 2200 —		
2	Zaostale obresti od posojil		3044	42		Deleži upravni	> 4414 —	6614	—
3	Naloženi denar		14300	—	2	Obresti:			
4	Nevzdignene obresti istega		809	46		Od prejšnjih let	K 477·08		
5	Inventar po 10% odbitka		930	78		Za leto 1899	> 170·60	647	68
6	Tiskovine		93	52	3	Hranilne vloge		274576	90
7	Hiša:				4	Kapitalizovane obresti		10766	08
	Plaćana kupnina	K 13316·50			5	Predplačane obresti posojil		2290	58
	Vknjižena bremena	> 12702·20	26018	70	6	Vknjižena bremena na hiši		12702	20
8	Gotovina dne 31. decembra 1899		7865	61	7	Splošna rezerva:			
						Do konca leta 1898	K 1593·26		
						Vstopnine l. 1899	> 180 —		
						Obresti za l. 1899	> 71·62	1844	88
					8	Posebna rezerva:			
						Do konca leta 1898	K 7401·62		
						Doneski leta 1899	> 496·58		
						Obresti za leto 1899	> 333 —	8231	20
					9	Čisti dobiček		2535	03
			320208	55				320208	55

Hranilne vloge obrestujejo se po 5% ter se obresti koncem upravnega leta kapitalizujejo. Posojila dajejo se na osebni kredit na 6%, na hipotekarni kredit (proti vknjižbi) na 5½% in, če je dana pupilarna varnost na 5% ½ obresti. Rentnino plačuje posojilnica sama.

V Slovenski Bistrici, dne 31. decembra 1899.

Ravnateljstvo.

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka, v Fritsch-evi vili **Badgasse št. 11.**

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse.

◆ Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.

Simon Kuvec-eva pivovarna
priporoča svojo
zalogo piva v Ptuju,
Kaniža-predmestje št. 30
kjer se bode prodajalo priznано izborno pivo pivovarne
v Laškem trgu in sicer
v sodčeh in steklenicah.

2-3

Naznanilo.

Emil Bäuerle, slikar, barvar in prodajalec barv, vljudno tem potom p. n. občinstvu naznanja, da se nahaja njegova prodajalnica **barv, laka, firnisa, čopičev** in drugih enakih stvari

od 3. sušca 1900 v Koroški ulici št. 9, Maribor, t. j. na oglu Seizerhofove ulice, kjer bo odslej svoje pristno in dobro blago po ceni prodajal in vsakemu najbolje vstrezal.

Podpisani prevzame tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela na pr. izdelovanje izveskov, napisov, prosto barvanje ali tudi umetno slikanje cerkev in sob, emajliranje in barvanje biciklov, bronžiranje.

Za obilne naročbe se priporoča udani

Emil Bäuerle.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in pa posode stolne ulice št. 1. v **Mariboru, Domgasse Nr. 1**

Priporoča se preč. duhovščini za naročila cerkvenih orodij:

monštranc, kelihov, ciborijev, lestencev, križev, svečnikov, itd. v različnih zlogih, katere prav lepo in trpežno izdeluje.

Staro cerkveno orodje prav dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognji.

Za vse svoje izdelke jamčim, priznalna pisma naročnikom na razpolago.

Svoji k svojim.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedeneca v **Mariboru,**

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

6

Išče se

priden, delaven gospodar iz kmečkega stanu, oženjen, ki bo nadzoroval gozd in ga snažil in sicer na visoko ležečem gorovskem posestvu. Pri vstopu v službo se zahteva 50 gl. kavcije, vrh tega mora rediti za gospodarja 2 govedi. Dobi pa 10 gl. na mesec in kazenske denarje pri poškodovanju gozdov in pašnikov, prosto stanovanje, drva, travnikov in njiv, da lahko redi kravo in svinjo. Popraša se: **M. Kirschschlager, Ljubljana.** 2-2

Na prodaj

nova hiša z vrtom za sočivje, v **Studencih št. 131** blizu cerkve sv. Jožefa v Mariboru je na prodaj.

10.000 kolov

(vinskih) iz rudečkastega mecesna proda **Sigmund Braun v Köflach-u.** 2-3

Na prodaj

je malo posestvo, oddaljeno od Ptujkega mesta 25 minut. Sestoji iz njive in travnika ter novoizdanega stanovanja. Stanovanje sestoji iz dveh sob, prodajalnice, kuhinje, drvarnice, obokane kleti in hleva. Leži na lepem, prijaznem kraju ob okrajni cesti; primerno je za rokodelstvo ali trgovino. Streha je iz opeke. Polje meri nekaj čez tri orala. Ceno pove: **Blaž Črepinko, Breg pri Ptuju.**

Službo orgljarja

in cerkovnika

zamore nastopiti v **Cirkovcah na Dravskem polju, pošta Pragarsko** z 1. majnikom 1900 izurjen ceciljanec. Prednost imajo oženjeni rokodelci, ki se naj pri cerkvenem predstojništvu osebno zglasijo. Dohodki so dobri. 1-3

Na prodaj!

Zemljišče obstoječe večinoma iz travnika z dobro krmo, njive, gošče, sadonosnika dobro zasajenega in vinograda. Poslopje je zidano. Kupei so povabljeni k posestniku samemu na **Požeg št. 11** v framski župniji. 3-4

Anton Mihelak.

Častna izjava!

Jaz **Marija Hergula**, posestniška hči pri Veliki Nedelji, izrekam svoje obžalovanje, da sem v jezi žalila g. **Jakoba Meška** z neosnovanim govoričenjem, prekličem, da se ognem tožbi in kazni, vse, kar sem o njem slabega govorila, kot neresnično.

Velika Nedelja, 10. marca t.l.

Marija Hergula.

Prostovoljna dražba

Zapuščina — vino in pohištvo — po rajnem gosp. Aloj. Bratušu, beneficijatu v Ptuju se bo v četrtek 22. marca 1900 od 9—12 ure predpoldan in popoldne od 2—5 ure razprodajala.

Ako se v četrtek ne bi vse razprodalo bo še dražba tudi v petek 23. marca.

Vsaki licitant mora v gotovem plačati in kupljeno blago kar hitro odstraniti.

Naznanilo

Pri prezidanju in prizidanju šole se bode oddajalo zidarsko, tesarsko in mizarsko delo po minuendo licitaciji

dne 29. marca ob 10. uri dop.

v šoli pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Načrti, proračuni in stavbeni pogoji za ta dela se lahko ogledajo pri načelniku krajnega šolskega sveta na Jamni. 1-2

Načelnik: **J. Gorički m. p.**

Javna

manjšalna dražba

za zgradbo šolskega poslopja v Cezanjevcih se vrši dne

25. t. m. ob 1/2 3 uri pop.

v šolskem poslopiju v Cezanjevcih.

Načrt, proračun in stavbeni pogoji leže na ogled pri šolskem vodstvu.

Krajni šolski svet v Cezanjevcih, dne 11. marca 1900.

Peter Lah, načelnik.

Vožnje karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kraljevi belgijski poštni parnik **Red Star Linie, Antverpen**

vozi naravnost v

Nori Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstr. vlade. — Natančna pojasnila daje:

Red Star Linie, Dunaj IV. Wiedenergürtel 20

ali pa 6

Anton Rebek v Ljubljani — Kolodvorske ulice 34.

Julij Popper, Innsbruck — Bahnstrasse 8.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v
Spodnjem Dravogradu
dne 20. marca t. l. ob 2 uri popoldne
pri Rabiču.

Dnevni red:

1. Pregled — odobrenje letnega računa.
2. Razdelitev — poraba čistega dobička.
3. Odborova volitev.
4. Razni nasveti.

Če bi ne bilo ob gori zaznamovani uri zadostno število združnikov zbranih — sklepa ob 3. uri pozneje vsako število.

K mnogobrojni udeležbi prav uljudno vabi

Načelstvo.

Vabilo

k

I. rednemu obč. zboru

Posojilnice v Frankolovem
registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bode vršil v **pondeljek dne 26. marca 1900.** ob 9. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Razni predlogi.

Uljudno vabi

ODBOR.

Vabilo

k

občnemu zboru

Marenberške posojilnice

ki se bo vršil dne **22. sušca t. l.**
ob 3 uri popoldne.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Nasveti.

Ako bi ob zgoraj določeni uri ne prišlo zadostno število združnikov, da bi bil občen zbor sklepčen, vrši se ob 4. uri popoldne pri vsaki udeležbi brezpogojno.

Načelništvo.

Na prodaj

posestvo, obstoječe iz travnikov, ki se 3krat kosijo, sadunosnika, lepe njive, loga, gospodarskega poslopja, dveh blizu vkup stoečih zidanih hiš tik farne cerkve; prodaja skupaj, ali pa na parcele **Marija Orthaber, Spodnja Polskava, p. Pragarsko.** 1-3

Hišnik in viničar

oženjen, s štirimi delavskimi močmi se išče. Kje, pove upravnistvo. 1

V svojem, kakor v imenu vseh sorodnikov javljam pretužno vest, da je moja preljubljena soproga, gospa

Marija Šepič, roj. Janežič

danes po kratki a mučni bolezni v 64. letu svoje starosti, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bode v petek dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne.

Sveta maša zadušnica se bode brala v tukajšnji dekanijski cerkvi dne 17. t. m. ob 8. uri.

Konjice, 14. marca 1900.

Ivan Šepič.

„HIŠNI BLAGOSLOV“

z rudečim, modrim in zlatim krasnim tiskom je izišel ravnokar. Besedilo je zložil mariborski duhovnik.

Z ličnim okvirom vred velja poslan po pošti ali pa v Mariboru na dom dostavljen 3 krone. — Dobiva se v bukvarni 1-3

Vilhelma Blanke v Mariboru, Grajski trg.

Naznanilo!

Podpisani naznanja, da je prejel iz Jägerndorfskih tovarn veliko zalogo blaga. Zato lahko vsem vstreže prav po nizki ceni z celo že napravljeno obleko, katera je tem boljša, ker je ne dobiva iz Dunaja, ali Gradca, ali Maribora. ampak jo sam izdeljuje. Cela obleka za moške stane 14, 16, 20, 24 kron, najfinejša do 36 in 48 kron, za solarčke pa po 6, 8, 10, 12, 16 kron itd.

Tudi bo letos napravljeno, dobro obleko pripeljal na sejmove v Ruše, v Pušcavo, k sv. Ožbaldu, na Brezno, v Marenberg, Ribnico na Pohorji itd.

P. n. slavnemu občinstvu se priporoča udani

Franjo Körner, krojaški mojster v Št. Ilju

v Slovenskih goricah pošta Egiditunnel.

1-2

Venček cerkvenih pesmi za šolarje

je sedaj izšel v VI. popravljenem natisu. Komad velja 10 kr., 50 komadov za 4 gld., 100 komadov 6 gld. 80 kr. **proti predplačl.**

Poština za komad 2 kr., za 50 in 100 komadov 15 kr.
Naročuje se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Opomba. Pripravlja se tudi izdaja s sekiricami, t. j. spremljevanjem za organiste.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 4

Zaloga pri Ivan Jebačinu v Ljubljani.

Učenec

z dobrimi spričevali, se sprejme takoj v najino trgovino z mešanim blagom.

Tomaž Mikl in sin sv. Marjeta pod Ptujem.

Spretna in zvesta

deklica za prodajalnico v večji žganjarski obrti se išče. 2

Vprašanja in spričevala se pošiljajo **Ivanu Strašil** v Ptuju.

Oves

(Willkomm.)

To najtežje pleme ovsu stori v vsaki zemlji, najprej dozori in najbolj plenja. Ima visoko, za krmenje prav dobro slamo a ne poleže.

Ker se mora redko sejati, zadostuje 50 kil na oralo. Pošilja se 25 kil za gld. 4-50, 50 kil za gld. 8-50, 100 kil za gld. 16 z nrečjo vred.

Vzorčne vrečice po 5 kil s pošto, ako se naprej vpošlje gld. 1-50 franko.

Oskrb. graščine **Golitsch-eve** pri Konjicah, Štajarsko. 1

Trgovina

V dobrem stanju nahajajoča se trgovina z mešanim blagom in z poljskimi pridelki odda se iz družbinskih razmer pod ugodnimi pogoji v najem. Trgovina se nahaja v ptujskem okraju in ima tako ugodno lego, da bi dala podjetnemu trgovcu mnogo zaslužka.

Več se izve pri upravnistvu lista. 3-3

80% očetni cvet!!

Ako hočete dober ocet sami narediti, vzemite od mojega 80% očetnega cveta 1 kg., pomešajte ga z 30—40 litrov sveže, studenčne vode, vse dobro zmešajte in izvrsten ocet je gotov. Prepričali se boste, da niste nikdar še imeli tako okusnega octa (jesiha), in vendar po ceni.

1 kg. očetnega cveta velja 2 kroni 10-4

R. Bračko v novi poštni hiši v Ptuju.

Zaloga uradno potrjenih tiskovin.

Pozor!

Kedor potrebuje gotovo dober gumi za cepljenje trt

naj si ga naroči v trgovini **J. N. Peteršič-a** v Ptuj-u zraven okraj. glavarstva.

Cena primerno nizka

Trgovina s papirjem in galant. blagom.

Kdor hoče 400 mark³⁹

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znakom: **V. 21 Annoncen - Exped. K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.**